

Εξετάσεις στα μαθήματα: «Εισαγωγή στη Διεθνή Πολιτική», ΒΕ 24 – «Εισαγωγή στις Διεθνείς Σχέσεις», Δ6 «Εισαγωγή στη Διεθνή Πολιτική», 45 «Διεθνείς Σχέσεις» (Γενική θεωρία και μεθοδολογία)

Ιανουάριος-Φεβρουάριος 2020-2021

ΘΕΜΑΤΑ

(να απαντηθούν όλα ΜΕ ΠΡΙΣΜΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΚΑΙ ΟΧΙ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗΣ-ΠΑΡΑΘΕΣΗΣ)¹

1. Να αποδώσετε τους ακόλουθους όρους με ιστορικές αναφορές- παραδείγματα (χωρίς τα οποία η απάντηση δεν θεωρείται πλήρης)

- «Διεθνείς Σχέσεις»
- «Διεθνής Πολιτική»
- «Εξωτερική Πολιτική»
- «Γεωπολιτική»
- «Διεθνής Οργανισμός»

Μονάδες 10

2. Να αντιστοιχίσετε τη μία στήλη με τις σωστές απαντήσεις από τη δεύτερη και να αναφερθείτε συνοπτικά (το πολύ σε 3 σειρές) στα βασικά σημεία τους.

1. Waltz	A. Πελοποννησιακός Πόλεμος: Αθήνα-Σπάρτη
2. Στρουκτουραλισμός	B. Randal Schweller, Unanswered Threats: Political Constraints on the Balance of Power (2006)
3. Νεοκλασικός ρεαλισμός	Γ. Immanuel Wallerstein
4. Δίλημμα ασφάλειας	Δ. κρατική κυριαρχία, εκκοσμίκευση
5. Συνθήκη Βεστφαλίας	Ε. Νεορεαλισμός

Μονάδες 10

3. Με βάση τα κείμενα (Α, Β, Γ) που ακολουθούν να αναφερθείτε στα πολιτικό-φιλοσοφικά θεμέλια του αντίστοιχου ρεύματος των διεθνών σχέσεων και β) με βάση το κείμενο Δ να εστιάσετε στις θέσεις του ως ρεύμα του επιστημονικού κλάδου της διεθνούς πολιτικής.

Η απάντηση θα πρέπει να γίνει σε ενιαίο κείμενο (μέχρι 25 το πολύ σειρές) με συνοχή που θα συνθέτει τις γνώσεις σας με τα στοιχεία των κειμένων.

¹ Απαντήσεις που απλώς θα παραθέτουν και δεν θα δείχνουν γνωστική επάρκεια ή κείμενα που ανιχνεύονται με λογοκλοπή θα τύχουν της αντίστοιχης αξιολόγησης-μηδενισμού.

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Οι Αθηναίοι αποχώρησαν από τη συζήτηση και οι Μήλιοι, αφού συσκέφτηκαν, αποφάσισαν να επιμείνουν στην άρνησή τους και απάντησαν τα εξής: «Ούτε την πρώτη μας απόφαση θα αλλάξουμε, Αθηναίοι, ούτε θα θελήσουμε για μικρό χρονικό διάστημα να στερηθούμε την ελευθερία της πόλης την οποία κατοικούμε αδιάλειπτα για επτακόσια χρόνια. Στηριζόμενοι και στην τύχη που με τη θεϊκή βοήθεια μας προφύλαξε μέχρι τώρα και στη βοήθεια των ανθρώπων και δη των Λακεδαιμονίων θα προσπαθήσουμε να σωθούμε. Σας προτείνουμε όμως να δεχτείτε τη φιλία και την ουδετερότητά μας και να αποσυρθείτε από το έδαφός μας, αφού συνομολογήσουμε ειρήνη που θα είναι συμφέρουσα και για τα δύο μέρη».

Αυτά τα λίγα απάντησαν οι Μήλιοι. Οι Αθηναίοι, εξάλλου, αποχωρώντας οριστικά από τη συζήτηση είπαν: «Αν κρίνουμε, λοιπόν, από την απόφασή σας, είστε οι μόνοι που κρίνετε με πιο καθαρή ματιά το μέλλον, παρά τα όσα βρίσκονται μπροστά στα μάτια σας και παρασυρόμενοι από την επιθυμία σας, βλέπετε τα αόρατα σαν να έχουν ήδη πραγματοποιηθεί. Στηρίζατε τα πάντα στους Λακεδαιμόνιους, και την τύχη και τις ελπίδες σας, και θα χάσετε τα πάντα».

Επεξεργασμένο κείμενο από τη μτφρ. του Ε.Κ. Βενιζέλου [1940] 1960 στο έργο «Θουκυδίδου Ιστορία. Ι-ΙΙ». 2η έκδ. Αθήνα: Βιβλιοπωλείον της Εστίας. (1η έκδ. Οξφόρδη: Oxford University Press).

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Η κατάκτηση της εξουσίας

Να ξέρεις πως για να αποκτήσεις την εξουσία

Δύο τρόποι ανέκαθεν υπάρχουν: να την κληρονομήσεις ή να την κατακτήσεις.

Δύο μέσα ανέκαθεν υπάρχουν: τα όπλα τα δικά σου ή τα όπλα των άλλων.

Δύο προϋποθέσεις ανέκαθεν υπάρχουν: η τύχη ή η ικανότητα.

Για να γίνει κανείς Ηγέτης πρέπει: να διαθέτει ικανότητα ή να διαθέτει τύχη.

Ο Ηγέτης όμως που θα μείνει στην εξουσία περισσότερο, είναι εκείνος που θα στηριχθεί λιγότερο στην τύχη του.

Οι μεγάλοι Ηγέτες δεν περίμεναν τη δεύτερη εύνοια της τύχης τους, εκμεταλλεύτηκαν την αρχική.

Μακιαβέλλι, Ηγεμόνας

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

Η κατάσταση της φύσης κατά τον Χομπς

Είναι λοιπόν φανερό ότι όσο οι άνθρωποι ζουν χωρίς μια κοινή εξουσία που θα τους κρατούσε όλους υποταγμένους, βρίσκονται σε κατάσταση πολέμου. Και μάλιστα αυτός ο πόλεμος είναι πόλεμος των πάντων εναντίον πάντων. Διότι ο πόλεμος δε συνίσταται μόνο σε μάχες ή στην έμπρακτη σύγκρουση· αλλά καλύπτει όλο το χρονικό διάστημα κατά το οποίο η βούληση για ένοπλη αναμέτρηση είναι επαρκώς γνωστή.

(Τόμας Χομπς, Λεβιάθαν ή Ύλη, Μορφή και Εξουσία μιας Εκκλησιαστικής και Λαϊκής Πολιτικής Κοινότητας, τόμ. Α', εισαγ. Αιμ. Μεταξόπουλος, μτφρ. Γρ. Πασχαλίδης και Αιμ. Μεταξόπουλος, εκδ. Γνώση, Αθήνα 1989, σελ. 195-196)

ΚΕΙΜΕΝΟ Δ

Η πολιτική είναι ένας αγώνας για την απόκτηση εξουσίας πάνω στους ανθρώπους, και ανεξάρτητα από τον τελικό στόχο, η ισχύς είναι ο άμεσος σκοπός και οι τρόποι απόκτησης, διατήρησης και επίδειξης της ισχύος καθορίζουν την τεχνική της πολιτικής δράσης (Morgenthau).

Μονάδες 30

- 4. Με βάση το κείμενο Α που ακολουθεί να αναφερθείτε στα πολιτικό-φιλοσοφικά θεμέλια του αντίστοιχου ρεύματος των διεθνών σχέσεων και β) με βάση το κείμενο Β να εστιάσετε στις θέσεις του ως ρεύμα του επιστημονικού κλάδου της διεθνούς πολιτικής.**

Η απάντηση θα πρέπει να γίνει σε ενιαίο κείμενο (μέχρι 15 το πολύ σειρές) **με συνοχή που θα συνθέτει τις γνώσεις σας με τα στοιχεία των κειμένων.**

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

- Κανένα κράτος δεν θα αναμειγνύεται με τη βία στο πολίτευμα (ή στο σύνταγμα) και στη διακυβέρνηση ενός άλλου
- Κανένα κράτος σε πόλεμο με άλλο δεν θα επιτρέπει εχθροπραξίες τέτοιες οι οποίες θα έκαναν αδύνατη την αμοιβαία εμπιστοσύνη σε μελλοντική ειρήνη
- Βάση του Διεθνούς Δικαίου θα αποτελεί ένα Ομοσπονδιακό σύστημα Ελευθέρων Κρατών.

Καντ, Αιώνια Ειρήνη

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

- Ανάπτυξη ειρηνικών συμφωνιών και κατάργηση της μυστικής διπλωματίας.
- Απόλυτη ελευθερία της ναυσιπλοΐας στις ανοικτές θάλασσες, εκτός των χωρικών υδάτων, τόσο σε ειρήνη όσο και σε πόλεμο, εκτός από τις θάλασσες που μπορεί να κλείσουν εν όλω ή εν μέρει από τη διεθνή δράση για την εφαρμογή διεθνών συμφώνων.
- Κατάργηση όλων των οικονομικών εμποδίων και τη δημιουργία της ισότητας των εμπορικών συνθηκών σε όλα τα έθνη.
- Επαρκείς εγγυήσεις για μείωση εθνικών εξοπλισμών για κάλυψη μόνο της εγχώριας ασφάλειας.
- Ελεύθερη και αμερόληπτη ρύθμιση όλων των απαιτήσεων της αποικιοκρατίας, με βάση το συμφέρον των γηγενών πληθυσμών.
- Αποκατάσταση των λαθών που έγιναν με τις προσαρτήσεις των εδαφών Αλσατίας – Λωρραίνης που ξεκίνησε από το 1871 μεταξύ Γαλλίας και Πρωσίας, γεγονός που είχε προκαλέσει γενική αναστάτωση για 50 χρόνια προκειμένου έτσι η ειρήνη ν' αποβεί ασφαλής προς το συμφέρον όλων.
- Το τουρκικό τμήμα της παρούσας Οθωμανικής Αυτοκρατορίας θα πρέπει να εξασφαλίζεται ως ασφαλές και κυρίαρχο, ενώ στις εθνικότητες οι οποίες βρίσκονται σήμερα υπό τουρκική κυριαρχία θα πρέπει να εξασφαλιστεί μια αδιαμφισβήτητη ασφάλεια της ζωής και μια απολύτως ανενόχλητη ευκαιρία για αυτόνομη ανάπτυξη. Τα δε Δαρδανέλια θα πρέπει να ανοίξουν οριστικά, και η ελεύθερη διέλευση των πλοίων και του δι' αυτών εμπορίου, με όφελος όλων των εθνών θα πρέπει να καλύπτεται με διεθνείς εγγυήσεις.
- Μια γενική ένωση των εθνών πρέπει να διαμορφωθεί κάτω από συγκεκριμένες ρήτρες για τον σκοπό της παροχής αμοιβαίων εγγυήσεων της πολιτικής ανεξαρτησίας και της εδαφικής ακεραιότητας εξίσου τόσο σε μεγάλες όσο και σε μικρές χώρες προκειμένου να εξασφαλίζεται η Διεθνής Ειρήνη.

Από τα 14 σημεία του Wilson (επεξεργασμένη εκδοχή)

Μονάδες 20

5. Με βάση το κείμενο που ακολουθεί να αναφερθείτε στο αντίστοιχο ρεύμα των διεθνών σχέσεων και στις βασικές του θέσεις.

Η απάντηση θα πρέπει να γίνει σε ενιαίο κείμενο (μέχρι 10 το πολύ σειρές) **με συνοχή που θα συνθέτει τις γνώσεις σας με τα στοιχεία του κειμένου.**

ΚΕΙΜΕΝΟ

- Οι άνθρωποι δημιουργούν και ξαναδημιουργούν τον κοινωνικό κόσμο – η ανθρώπινη αυτενέργεια παίζει σημαντικό ρόλο.

- Οι θεωρίες που βλέπουν τον κόσμο ως κάτι σταθερό υποτιμούν τις δυνατότητες για πρόοδο και βελτίωση της ανθρώπινης ζωής.
- Τα κράτη είναι πολύ περισσότερο ανοιχτά σε αλλαγές, με την αυτοβοήθεια να είναι μόνο μία από τις πιθανές αντιδράσεις στην παγκόσμια πολιτική.
- Οι φαινομενικά αντικειμενικές δομές, διαδικασίες, ταυτότητες και τα συμφέροντα στην παγκόσμια πολιτική επιδέχονται αλλαγές.

Μονάδες 15

6. Με βάση τα ρεύματα της διεθνούς πολιτικής να εξηγήσετε τη βεσφαλιανή αρχή της κρατικής κυριαρχίας και να διερευνήσετε το αν συνιστά εξαίρεση σ' αυτήν η ανθρωπιστική επέμβαση.

Η απάντηση θα πρέπει να γίνει σε ενιαίο κείμενο (μέχρι 15 το πολύ σειρές) **με συνοχή που θα συνθέτει τις γνώσεις σας με τα στοιχεία του κειμένου.**

ΚΕΙΜΕΝΟ (επεξεργασμένο υλικό από το διαδίκτυο)

«Η αρχή της μη επέμβασης στο εσωτερικό των κρατών δεν είναι μόνο απόρροια της εθνικής κυριαρχίας, αλλά και θεμελιώδης αρχή του ΟΗΕ, που μέχρι τις επεμβάσεις της προηγούμενης δεκαετίας σε Κόσσοβο και Ιράκ δεν νοούνταν να παραβιαστεί ούτε στο όνομα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Δεν πρέπει να ξεχνάμε, επίσης, ότι ο κανόνας της μη επέμβασης προστατεύει αδύναμα κράτη έναντι ισχυροτέρων και εγγυάται μια στοιχειώδη ισότητα στις διεθνείς σχέσεις, αφήνοντας παράλληλα περιθώρια ανάπτυξης διαπραγματεύσεων, κυρώσεων και γενικά ηπιότερων μέσων. Το νέο στοιχείο στις διεθνείς σχέσεις είναι ότι η επίκληση της προστασίας των δικαιωμάτων, μπορεί να δικαιολογήσει επεμβάσεις ισχυρών κρατών στην εθνική κυριαρχία εκείνων των κρατών που παραβιάζουν τα δικαιώματα των πολιτών τους».

Μονάδες 15

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!!!

Η αποστολή των απαντήσεων θα γίνει μέχρι τις 12:30 και στο ιδρυματικό email του διδάσκοντα npapanas@polsci.duth.gr και στο e-class, καθώς διαφορετικά δεν θα ληφθούν υπόψη για την αξιολόγηση!